

สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย

THE INSTITUTE OF CERTIFIED ACCOUNTANTS AND AUDITORS OF THAILAND

ที่ สน.041/2544

วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544

เรื่อง นำส่งแนวปฏิบัติในการบันทึกบัญชีสำหรับธุรกรรมซื้อคืน

เรียน ประธานกรรมการ

ศูนย์ซื้อขายตราสารหนี้ไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวปฏิบัติในการบันทึกบัญชีสำหรับธุรกรรมซื้อคืน

ด้วยสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย โดยคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชี ได้พิจารณาและปรับปรุงแนวปฏิบัติในการบันทึกบัญชีสำหรับธุรกรรมซื้อคืนแล้วเสร็จและได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะกรรมการสมาคมเรียบร้อยแล้ว

สมาคมจึงส่งแนวปฏิบัติในการบันทึกบัญชีสำหรับธุรกรรมซื้อคืนมายังท่าน เพื่อโปรดพิจารณาเผยแพร่ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทราบต่อไป รายละเอียดปรากฏในเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย จักขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวอัญชัน จนิษฐ)

ผู้จัดการสมาคม

ฝ่ายจัดการ

โทร 668-8071-4

โทรสาร 669-7207

แนวปฏิบัติในการบันทึกบัญชีสำหรับธุรกรรมซื้อคืน

โดย

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย

ศูนย์ซื้อขายตราสารหนี้ไทย

24 มกราคม 2544

ตัวอย่างการบันทึกบัญชีธุรกรรมซื้อคืนในกรณีต่างๆ

ตัวอย่างที่ 1 : กรณีปกติ

ตัวอย่างที่ 2 : กรณีเงื่อนไขสัญญาซื้อคืนมีระยะเวลาคร่อมวันปิดสมุดทะเบียนพักการโอนกรรมสิทธิ์เพื่อการชำระดอกเบี้ย (XI Date)

ตัวอย่างที่ 3 : กรณีเรียกมาร์จิ้น (Margin) เพิ่มเมื่อราคาหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลง

ตัวอย่างที่ 4 : กรณีกำหนดราคาหลักทรัพย์ใหม่เมื่อราคาหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลง โดยต้องเปลี่ยนสัญญาซื้อคืนใหม่

- ก. การบันทึกบัญชีโดยลงรายการสัญญาซื้อคืนใหม่และล้างรายการสัญญาซื้อคืนเดิม
- ข. การบันทึกบัญชีโดยลงรายการเฉพาะส่วนต่างของราคาหลักทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น

ตัวอย่างที่ 5 : กรณีเรียกหลักทรัพย์เพิ่มเมื่อราคาหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลง โดยต้องเปลี่ยนสัญญาซื้อคืนใหม่

- ก. การบันทึกบัญชีโดยลงรายการสัญญาซื้อคืนใหม่และล้างรายการสัญญาซื้อคืนเดิม
- ข. การบันทึกบัญชีโดยลงรายการเฉพาะส่วนต่างของราคาหลักทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น

ตัวอย่างที่ 6 : กรณีผิดสัญญา (Default)

ตัวอย่างที่ 7 : กรณีผู้ให้กู้ทำสัญญาซื้อคืนอีกทอดหนึ่ง

ตัวอย่างที่ 8 : กรณีผู้ให้กู้อายหลักทรัพย์ที่รับมาเป็นหลักประกัน

ตัวอย่างที่ 9 : กรณีผู้ให้นำหลักทรัพย์ที่รับมาเป็นหลักประกันไปให้บุคคลที่สามยืม

ในการบันทึกบัญชีของตัวอย่างข้างต้นนี้ สมมติว่า

- ① ผู้ซื้อหุ้นกู้ในราคาตามมูลค่า ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องมีการตัดส่วนเกินหรือส่วนลดแต่อย่างใด
- ② กรณีตัวอย่างที่ 1 – 7 ระยะเวลาของสัญญาซื้อคืนไม่คร่อมงวดบัญชี ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องมีรายการปรับปรุงสำหรับการประเมินราคาหลักทรัพย์ (revaluation) และรายการดอกเบี้ยค้างรับหรือค้างจ่าย

เงื่อนไขของสัญญาซื้อคืนที่ใช้เป็นตัวอย่างในการบันทึกบัญชี
(สำหรับตัวอย่างที่ 1 - 7)

- หลักทรัพย์ที่ใช้ในสัญญา (เงินลงทุนเพื่อขาย)	=	หุ้นกู้ ABC
- จำนวน	=	1,000 หน่วย
- ราคาตามมูลค่าต่อหน่วย	=	1,000 บาท
- อัตราดอกเบี้ย (จ่ายดอกเบี้ยทุก 6 เดือน)	=	6 % ต่อปี
- วันจ่ายดอกเบี้ยครั้งล่าสุด	=	22/4/43
- วันครบกำหนดไถ่ถอน	=	22/4/45
- อัตราดอกเบี้ยตามสัญญาซื้อคืน	=	5 %
- อัตราคิดลดค่าความเสี่ยง (Hair Cut)	=	2 %
- ระยะเวลาตามสัญญาซื้อคืน	=	7 วัน
- ราคาตามบัญชีของเงินลงทุนเพื่อขาย ณ วันที่ 4/7	=	950 บาท/หน่วย

หมายเหตุเพิ่มเติม

1. ผู้ให้กู้อำบันทึกรายงาน (Memo) เกี่ยวกับรายการหลักทรัพย์ที่ใช้ในสัญญาซื้อขาย
2. ณ วันสิ้นงวดบัญชี

ผู้กู

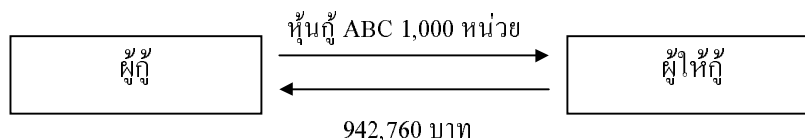
- ต้องเปิดเผยรายการบัญชีของหลักทรัพย์ที่ใช้เป็นหลักประกันและเงื่อนไขที่สำคัญของรายการที่เกี่ยวข้องกับสัญญาซื้อขาย
- ปฏิบัติตามมาตรฐานบัญชีฉบับที่ 40 เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนสำหรับ รายการหลักทรัพย์ที่ใช้ในสัญญาซื้อขาย

ผู้ให้กู

- ต้องเปิดเผย
    - มูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์ที่ได้รับตามสัญญาซื้อขาย
    - เงื่อนไขที่สำคัญของสัญญาซื้อขาย
    - ข้อเท็จจริงและเงื่อนไขที่สำคัญต่าง ๆ รวมทั้งมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์ที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่นำหลักทรัพย์ของสัญญาซื้อขายไปขายหรือทำสัญญาซื้อขายอีกทอดหนึ่ง
3. PSA / ISMA (Public Securities Association / International Securities Market Association) คือ องค์กร SRO (Self Regulatory Organization) ที่กำหนดรูปแบบของสัญญามาตรฐานของสัญญาซื้อขายให้สมาชิกถือปฏิบัติ ซึ่งรูปแบบสัญญาดังกล่าวเป็นไปตามมาตรฐานสากลที่ใช้กันในแต่ละประเทศ

ตัวอย่างที่ 1 : กรณีปกติ

- วันเริ่มต้นสัญญา (Day.0) : 4/7

ราคาตลาดไม่รวมดอกเบี้ยค้างรับ (Clean Price (Q)) = 950 บาท / หน่วย

ดอกเบี้ยค้างรับ (AI) = $\frac{\text{จำนวนวัน}}{365} \times \text{อัตราดอกเบี้ย} \times \text{ราคาตามมูลค่า}$

$$= \frac{73}{365} \times 6\% \times 1,000$$

$$= 12 \text{ บาท / หน่วย}$$

ราคาตลาดรวมดอกเบี้ยค้างรับ (Dirty Price (Q+AI)) = 962 บาท / หน่วย

ราคาตลาดของหุ้นกู้ ABC 1,000 หน่วย = 962,000 บาท

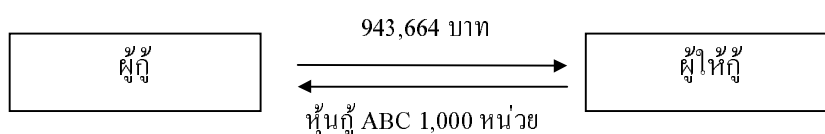
อัตราคิดลดค่าความเสี่ยง (Hair Cut) = 2%

ราคาซื้อตามสัญญาซื้อคืน = ราคาตลาดของหุ้นกู้ $\times (1 - \text{อัตราคิดลดค่าความเสี่ยง})$

$$= 962,000 \times \frac{98}{100}$$

$$= 942,760 \text{ บาท}$$

- วันซื้อคืน (Day.7) : 11/7

ราคาซื้อคืน = ราคาซื้อตามสัญญาซื้อคืน + ดอกเบี้ยตามสัญญาซื้อคืน^{1/3}

$$= 942,760 + 904$$

$$= 943,664 \text{ บาท}$$

1/ ดอกเบี้ยตามสัญญาซื้อคืน = ราคาซื้อคืน $\times$ อัตราดอกเบี้ยตามสัญญาซื้อคืน $\times$ ระยะเวลาตามสัญญา/365
 = $942,760 \times 5\% \times 7/365$
 = 904 บาท

Dirty Price = ราคาตลาดรวมดอกเบี้ยค้างรับ   Clean Price = ราคาตลาดไม่รวมดอกเบี้ยค้างรับ

จำนวนวัน = ระยะเวลาระหว่างวันจ่ายดอกเบี้ยครั้งสุดท้ายถึงวันเริ่มต้นสัญญา

ตัวอย่างที่ 1 : กรณีปกติ

ผู้กู้	ผู้ให้กู้
1. Day 0 (4/7) : วันเริ่มต้นสัญญา	
<u>บันทึกรายการกู้ยืมตามสัญญาซื้อคืน</u> เงินสด 942,760 บาท เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท <u>บันทึกรายการวางหุ้นกู้เป็นหลักประกัน</u> เงินลงทุนเพื่อขาย-วางเป็นประกัน* 950,000 บาท เงินลงทุนเพื่อขาย* 950,000 บาท	<u>บันทึกรายการให้กู้ยืมตามสัญญาซื้อคืน</u> ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท เงินสด 942,760 บาท <u>บันทึกรายการรับหุ้นกู้เป็นหลักประกัน</u> Memo : รับหุ้นกู้มาเป็นหลักประกัน
2. Day 7 (11/7) : วันซื้อคืน	
<u>บันทึกรายการส่งคืนเงินกู้ยืม</u> เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท ดอกเบี้ยจ่าย-ตามสัญญาซื้อคืน 904 บาท เงินสด 943,664 บาท <u>บันทึกรายการรับคืนหลักประกัน</u> เงินลงทุนเพื่อขาย 950,000 บาท เงินลงทุนเพื่อขาย – วางเป็นประกัน 950,000 บาท	<u>บันทึกรายการรับคืนเงินกู้ยืม</u> เงินสด 943,664 บาท ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท ดอกเบี้ยรับ-ตามสัญญาซื้อคืน 904 บาท <u>บันทึกรายการส่งคืนหลักประกัน</u> Memo : ส่งคืนหุ้นกู้ที่รับมาเป็นหลักประกัน

หมายเหตุ : *การบันทึกบัญชีสำหรับเงินลงทุนและเงินลงทุน-วางประกัน ขึ้นอยู่กับการจัดประเภทเงินลงทุนของกิจการก่อนทำสัญญาซื้อคืน โดยให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 40 เรื่อง “การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน”

**ตัวอย่างที่ 2 : กรณีเงื่อนไขสัญญาซื้อคืนมีระยะเวลาครบวันปิดสมุดทะเบียนพักการโอนกรรมสิทธิ์
เพื่อการชำระดอกเบี้ย (XI Date) PSA / ISMA หัวข้อ 5(i) หน้า 8**

สมมติสัญญาซื้อคืนเปลี่ยนเป็นดังนี้

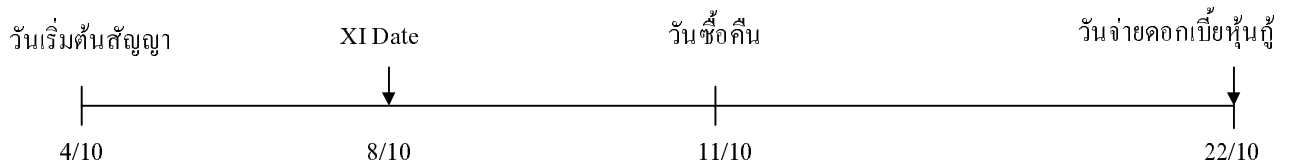
วันเริ่มต้นสัญญา = 4/10/43

วันแรกของการปิดสมุดทะเบียนพักการโอนกรรมสิทธิ์(XI Date) = 8/10/43

วันซื้อคืน = 11/10/43

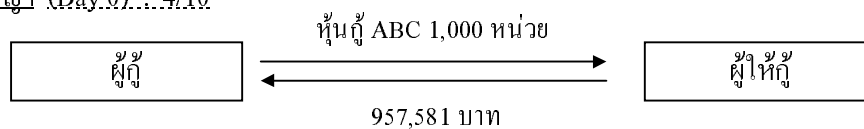
วันจ่ายดอกเบี้ยหุ้นกู้ ABC = 22/10/43

ดังนั้น เมื่อถึงวันจ่ายดอกเบี้ยหุ้นกู้ ผู้ให้กู้จึงเป็นผู้ได้รับดอกเบี้ยของหุ้นกู้ซึ่งต้องส่งคืนให้กับผู้กู้ในวันที่ได้รับดอกเบี้ยดังกล่าว

.....
ระยะเวลาตามสัญญาซื้อคืน

- วันเริ่มต้นสัญญา (Day.0) ... 4/10

ราคาตลาดไม่รวมดอกเบี้ยค้างรับ (Clean Price (Q)) = 950 บาท/ หน่วย

ดอกเบี้ยค้างรับ (AI) = $\frac{165}{365} \times 6\% \times 1,000$

= 27.123 บาท/ หน่วย

ราคาตลาดรวมดอกเบี้ยค้างรับ (Dirty Price (Q + AI)) = 977.123 บาท / หน่วย

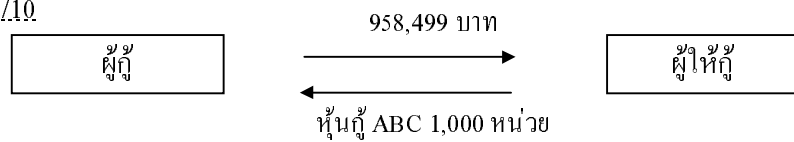
ราคาตลาดของหุ้นกู้ ABC 1,000 หุ้น = 977,123 บาท

อัตราคิดลดค่าความเสี่ยง (Hair Cut) = 2%

ราคาซื้อตามสัญญาซื้อคืน = 957,581 บาท

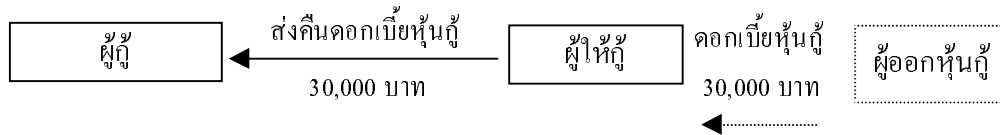
ตัวอย่างที่ 2 : กรณีเงื่อนไขสัญญาซื้อคืนมีระยะเวลาครบวันปิดสมุดทะเบียนพักการโอนกรรมสิทธิ์เพื่อการชำระดอกเบี้ย (XI Date) PSA / ISMA หัวข้อ 5(i) หน้า 8

- วันซื้อคืน (Day.7) : 11/10

$$\begin{aligned}
 \text{ราคาซื้อคืน} &= \text{ราคาซื้อตามสัญญาซื้อคืน} + \text{ดอกเบี้ยตามสัญญาซื้อคืน} \\
 &= 957,581 + 918 \\
 &= 958,499 \text{ บาท}
 \end{aligned}$$

- วันจ่ายดอกเบี้ย: 22/10

$$\begin{aligned}
 \text{ดอกเบี้ยหุ้นกู้ ABC 1,000 หน่วย} &= 6\% \times \frac{1}{2} \times 1,000,000 \\
 &= 30,000 \text{ บาท}
 \end{aligned}$$

ตัวอย่างที่ 2 กรณีเงื่อนไขสัญญาซื้อคืนมีระยะเวลาครบวันปิดสมุดทะเบียนพักการโอนกรรมสิทธิ์เพื่อการชำระดอกเบี้ย (XI Date)

ผู้กู้	ผู้ให้กู้
1. Day 0 (4/10) : วันเริ่มต้นสัญญา	
<u>บันทึกรายการกู้ยืมตามสัญญาซื้อคืน</u> เงินสด 957,581 บาท เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน 957,581 บาท <u>บันทึกรายการวางหุ้นกู้เป็นหลักประกัน</u> เงินลงทุนเพื่อขาย – วางเป็นประกัน 950,000 บาท เงินลงทุนเพื่อขาย 950,000 บาท	<u>บันทึกรายการให้กู้ยืมตามสัญญาซื้อคืน</u> ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน 957,581 บาท เงินสด 957,581 บาท <u>บันทึกรายการรับหุ้นกู้เป็นหลักประกัน</u> Memo : รับหุ้นกู้มาเป็นหลักประกัน
2. Day 4 (8/10) : วันปิดสมุดทะเบียน	
<u>บันทึกรายการดอกเบี้ยค้างรับของหุ้นกู้ที่นำไปวางเป็นประกัน</u> ดอกเบี้ยค้างรับ 30,000 บาท ดอกเบี้ยรับ 30,000 บาท	<u>บันทึกรายการดอกเบี้ยค้างจ่ายของหุ้นกู้ที่รับมาเป็นหลักประกัน</u> Memo : บันทึกรายการดอกเบี้ยที่จะได้รับจากหุ้นที่รับมาเป็นหลักประกันจำนวน 30,000 บาท
3. Day 7 (11/10) : วันซื้อคืน	
<u>บันทึกรายการส่งคืนเงินกู้ยืม</u> เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน 957,581 บาท ดอกเบี้ยจ่าย-ตามสัญญาซื้อคืน 918 บาท เงินสด 958,499 บาท <u>บันทึกรายการรับคืนหลักประกัน</u> เงินลงทุนเพื่อขาย 950,000 บาท เงินลงทุนเพื่อขาย-วางเป็นประกัน 950,000 บาท	<u>บันทึกรายการรับคืนเงินกู้ยืม</u> เงินสด 958,499 บาท ลูกหนี้ -ตามสัญญาซื้อคืน 957,581 บาท ดอกเบี้ยรับ-ตามสัญญาซื้อคืน 918 บาท <u>บันทึกรายการส่งคืนหลักประกัน</u> Memo : ส่งคืนหุ้นกู้ที่รับมาเป็นหลักประกัน

ตัวอย่างที่ 2 กรณีเงื่อนไขสัญญาซื้อสินค้ามีระยะเวลาครบวันปิดสมุดทะเบียนพักการโอนกรรมสิทธิ์เพื่อการชำระดอกเบี้ย (XI Date) (ต่อ)

ผู้กู้	ผู้ให้กู้																		
4. (22/10) : วันจ่ายดอกเบี้ยหุ้นกู้ (ผู้ให้กู้ได้รับดอกเบี้ยหุ้นกู้และทำการโอนให้แก่ผู้กู้)																			
<p>บันทึกรายการรับเงินสดค่าดอกเบี้ยของหุ้นกู้ที่นำไปวางเป็นประกัน</p> <table data-bbox="120 462 1077 662"> <tr> <td>เงินสด</td> <td>30,000 บาท</td> <td></td> </tr> <tr> <td> ดอกเบี้ยค้างรับ</td> <td></td> <td>30,000 บาท</td> </tr> </table>	เงินสด	30,000 บาท		ดอกเบี้ยค้างรับ		30,000 บาท	<p>บันทึกรายการรับเงินค่าดอกเบี้ยที่ได้จากหุ้นกู้ที่รับมาเป็นหลักประกัน</p> <table data-bbox="1077 462 2031 662"> <tr> <td>เงินสด</td> <td>30,000 บาท</td> <td></td> </tr> <tr> <td> เจ้าหนี้-ดอกเบี้ยจ่ายให้ผู้กู้</td> <td></td> <td>30,000 บาท</td> </tr> <tr> <td>เจ้าหนี้-ดอกเบี้ยจ่ายให้ผู้กู้</td> <td>30,000 บาท</td> <td></td> </tr> <tr> <td> เงินสด</td> <td></td> <td>30,000 บาท</td> </tr> </table>	เงินสด	30,000 บาท		เจ้าหนี้-ดอกเบี้ยจ่ายให้ผู้กู้		30,000 บาท	เจ้าหนี้-ดอกเบี้ยจ่ายให้ผู้กู้	30,000 บาท		เงินสด		30,000 บาท
เงินสด	30,000 บาท																		
ดอกเบี้ยค้างรับ		30,000 บาท																	
เงินสด	30,000 บาท																		
เจ้าหนี้-ดอกเบี้ยจ่ายให้ผู้กู้		30,000 บาท																	
เจ้าหนี้-ดอกเบี้ยจ่ายให้ผู้กู้	30,000 บาท																		
เงินสด		30,000 บาท																	

ตัวอย่างที่ 3 : กรณีการเรียกมาร์จิ้น (Margin) เพิ่มเมื่อราคาหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลง

PSA/ISMA $\Rightarrow$ หัวข้อ 4, หน้า 6

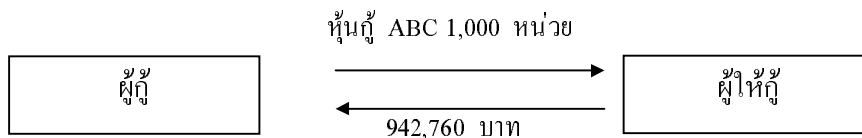
ข้อสมมติเกี่ยวกับเงื่อนไขของรายการเป็นไปตามตัวอย่างที่ 1 ดังนี้

วันเริ่มต้นสัญญา 4 กรกฎาคม 2543 หุ้น ABC มีราคาตลาด (Dirty price) เท่ากับ 962,000 บาท

ต่อมาวันที่ 7 กรกฎาคม 2543 หุ้น ABC มีราคาตลาดลดลงเป็น 942,000 บาท (Clean price = 929,510 + Accrued Int. = 12,490)

ดังนั้น หลักประกันมีมูลค่าลดลงต่ำกว่าจำนวนเงินที่ให้ผู้ให้กู้จึงเรียกมาร์จิ้นจากผู้กู้เพิ่มเติม

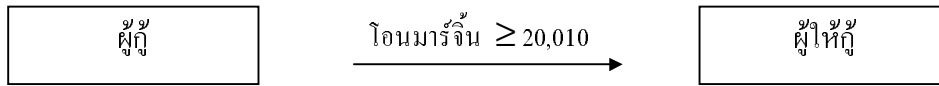
- วันเริ่มต้นสัญญา (Day.0) : 4/7

ราคาตลาดของหุ้น ABC 1,000 หน่วย = 962,000 บาท

ราคาซื้อตามสัญญาซื้อคืน = 942,760 บาท

• วันที่เรียกมาร์จิ้นเพิ่ม (Day.3)...: 7/7

ราคาตลาดของหุ้น ABC 1,000 หน่วยลดลงเป็น = 942,000 บาท

∴ ผู้ให้กู้มีหลักประกันซึ่งมีมูลค่าลดลงกว่าจำนวนเงินที่ผู้ให้กู้จึงเรียกมาร์จิ้นจากผู้กู้เพิ่มเติม

จำนวนมาร์จิ้นที่เรียกเพิ่ม ≥ ความเสี่ยงสุทธิ (Net Exposure)

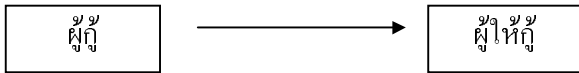
$$\begin{aligned} \text{จำนวนมาร์จิ้นที่เรียกเพิ่ม} &\geq (\text{ราคาซื้อคืนตามสัญญา}_{\text{ณ วันที่ 3}}^4 \times \text{อัตราส่วนมาร์จิ้น}^5) - \text{ราคาตลาดของหุ้น}_{\text{ณ วันที่ 3}} \\ &\geq (943,147 \times 1.02) - 942,000 \\ &\geq 20,010 \text{ บาท} \end{aligned}$$

ทางเลือกที่ 1 ผู้กู้ชำระมาร์จิ้นเป็นเงินสด

ทางเลือกที่ 2 ผู้กู้ชำระมาร์จิ้นโดยโอนหลักทรัพย์เพิ่ม

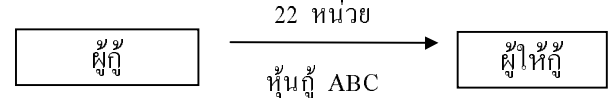
ชำระมาร์จิ้นเป็นเงินสด $\geq 20,010$

ชำระมาร์จิ้นเป็นเงินสด 20,010

ชำระมาร์จิ้นโดยโอนหลักทรัพย์เพิ่ม $\geq \frac{20,010}{942} =$

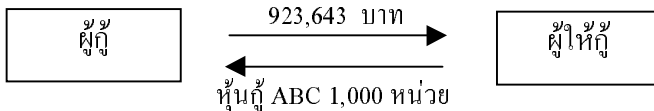
21.24 หน่วย (clean price 929.51 + accrued int. 12.49)

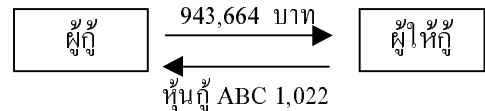
• วันครบกำหนดสัญญาซื้อคืน (Day.7)...: 11/7

ทางเลือกที่ 1 ผู้กู้ชำระ มาร์จิ้น เป็นเงินสด

ทางเลือกที่ 2 ผู้กู้ชำระ มาร์จิ้น โดยโอนหลักทรัพย์เพิ่ม

$$\begin{aligned} \text{ราคาซื้อคืน} &= 942,760 + 904 \\ &= 943,664 \text{ บาท} \\ \text{ผู้ให้กู้ต้องจ่ายคืนมาร์จิ้น} &= \text{ชำระมาร์จิ้นเป็นเงินสด} + \text{ดอกเบี้ย} \\ \text{พร้อมดอกเบี้ย} &\text{ตามสัญญา ระยะเวลา 4 วัน} \\ &= 20,010 + \left(20,010 \times 5\% \times \frac{4}{365} \right) \\ &= 20,010 + 11 = 20,021 \text{ บาท} \\ \therefore \text{ผู้ให้กู้ได้รับเงินคืนสุทธิ} &= 943,664 - 20,021 = 923,643 \text{ บาท} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ราคาซื้อคืน} &= 942,760 + 904 \\ &= 943,664 \text{ บาท} \\ \therefore \text{ผู้กู้ได้รับ} &= \text{หุ้น ABC 1,022 หน่วย} \end{aligned}$$

4/ ราคาซื้อคืนตามสัญญา_{ณ วันที่ 3} = ราคาซื้อตามสัญญาซื้อคืน + ดอกเบี้ยตามสัญญาซื้อคืน
 = ราคาซื้อตามสัญญาซื้อคืน + (ราคาซื้อตามสัญญาซื้อคืน × อัตราดอกเบี้ยตามสัญญาซื้อคืน × $\frac{\text{ระยะเวลา}}{365}$)
 = 942,760 + (942,760 × 5% × $\frac{3}{365}$)
 = 942,760 + 387
 = 943,147 บาท

5/ อัตราส่วนมาร์จิ้น = $\frac{\text{ราคาตลาดของหุ้น}_{\text{ณ วันที่ 3}}}{\text{ราคาซื้อ}} = \frac{962,000}{942,760} = 1.02$

ตัวอย่างที่ 3 : กรณีเรียกมาร์จิ้น (Margin) เพิ่มเมื่อราคาหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลง

ผู้กู้	ผู้ให้กู้
1. Day 0 (4/7) : วันเริ่มต้นสัญญา	
<u>บันทึกรายการกู้ยืมตามสัญญาซื้อคืน</u>	<u>บันทึกรายการให้กู้ยืมตามสัญญาซื้อคืน</u>
เงินสด 942,760 บาท	ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท
เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท	เงินสด 942,760 บาท
<u>บันทึกการวางหุ้นกู้เป็นหลักประกัน</u>	<u>บันทึกการรับหุ้นกู้เป็นหลักประกัน</u>
เงินลงทุนเพื่อขาย-วางเป็นประกัน 950,000 บาท	Memo : รับหุ้นกู้มาเป็นหลักประกัน
เงินลงทุนเพื่อขาย 950,000 บาท	
2. Day 3 (7/7) : วันที่เรียกมาร์จิ้นเพิ่ม	
2.1 เรียกมาร์จิ้นเป็นเงินสด	
<u>บันทึกการโอนเงินสดเพิ่มเป็นมาร์จิ้น</u>	<u>บันทึกการรับเงินสดเพิ่มเนื่องจากราคาหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลง</u>
ลูกหนี้อื่น-มาร์จิ้นที่โอน 20,010 บาท	เงินสด 20,010 บาท
เงินสด 20,010 บาท	เจ้าหนี้อื่น- มาร์จิ้นที่รับโอน 20,010 บาท
2.2 เรียกมาร์จิ้นเป็นหลักทรัพย์	
<u>บันทึกการวางหุ้นกู้เป็นมาร์จิ้น</u>	<u>บันทึกการรับหุ้นกู้เป็นมาร์จิ้น</u>
เงินลงทุนเพื่อขาย-วางเป็นประกัน (950 x 22) 20,900 บาท	Memo : รับหุ้นกู้ ABC จำนวน 22 หน่วยจากลูกหนี้มาเป็นหลักประกันเพิ่ม
เงินลงทุนเพื่อขาย (950 x 22) 20,900 บาท	
ข้อสมมติ เงินลงทุนที่โอนเป็นมาร์จิ้นเพิ่มเป็นเงินลงทุนซึ่งมีราคาตามบัญชีหน่วยละ 950 บาท ที่ผู้กู้ยังมีได้ปรับให้เป็นราคาตลาด	

ตัวอย่างที่ 3 : กรณีเรียกมาร์จิ้น (Margin) เพิ่มเมื่อราคาหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลง (ต่อ)

ผู้กู้	ผู้ให้กู้		
3. Day 7 (11/7) : วันครบกำหนดสัญญาซื้อคืน			
3.1 เรียกมาร์จิ้นเป็นเงินสด			
<u>บันทึกการขายส่งคืนเงินกู้ยืม</u>			
ดอกเบี้ยจ่าย-ตามสัญญาซื้อคืน	904 บาท	บันทึกการขายรับคืนเงินกู้ยืม	
เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน	942,760 บาท	เจ้าหนี้อื่น-มาร์จิ้นรับโอน	20,010 บาท
เงินสด	923,643 บาท	เงินสด	923,643 บาท
ดอกเบี้ยรับ-มาร์จิ้นที่โอน	11 บาท	ดอกเบี้ยจ่าย-มาร์จิ้นที่รับโอน	11 บาท
ลูกหนี้อื่น-มาร์จิ้นที่โอน	20,010 บาท	ดอกเบี้ยรับ-ตามสัญญาซื้อคืน	904 บาท
		ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน	942,760 บาท
<u>บันทึกการขายรับคืนหลักประกัน</u>		<u>บันทึกการขายส่งคืนหลักประกัน</u>	
เงินลงทุนเพื่อขาย	950,000 บาท	Memo : ส่งคืนหุ้นกู้ที่รับมาเป็นหลักประกัน	
เงินลงทุนเพื่อขาย-วางเป็นประกัน	950,000 บาท		
3.2 โอนมาร์จิ้นเป็นหลักทรัพย์			
<u>บันทึกการขายส่งคืนเงินกู้ยืม</u>		<u>บันทึกการขายรับคืนเงินกู้ยืม</u>	
ดอกเบี้ยจ่ายตามสัญญาซื้อคืน	904 บาท	เงินสด	943,664 บาท
เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน	942,760 บาท	ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน	942,760 บาท
เงินสด	943,664 บาท	ดอกเบี้ยรับ-ตามสัญญาซื้อคืน	904 บาท
<u>บันทึกการขายรับคืนหลักประกัน</u>		<u>บันทึกการขายส่งคืนหลักประกัน</u>	
เงินลงทุนเพื่อขาย	970,900 บาท	Memo : ส่งคืนหุ้นกู้ที่รับมาเป็นหลักประกัน	
เงินลงทุนเพื่อขาย – วางเป็นประกัน	970,900 บาท		

**ตัวอย่างที่ 4 : กรณีกำหนดราคาหลักทรัพย์ใหม่ เมื่อราคาหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลงโดยต้องเปลี่ยนสัญญา
ซื้อคืนใหม่ (Repricing of Transaction) PSA / ISMA ⇒ หัวข้อ 4(j) หน้า 7**

ข้อสมมติเกี่ยวกับเงื่อนไขของรายการเป็นไปตามตัวอย่างที่ 3 แต่การดำเนินการ จะเป็นการยกเลิกสัญญาเดิมและทำสัญญาใหม่ตามมูลค่าหลักทรัพย์ใหม่ที่ลดลง โดยผู้กู้จะชำระคืนเงินกู้ส่วนที่เกินกว่าหลักประกันตามสัญญาจำนวน 19,618 บาท ซึ่งปฏิบัติได้ดังต่อไปนี้

1) ยกเลิกสัญญาซื้อคืนเดิม

- วันเริ่มต้นสัญญา (Day.0) : 4/7

ผู้กู้

$\xrightarrow{\text{หุ้นกู้ ABC 1,000 หน่วย}}$
 $\xleftarrow{942,760 \text{ บาท}}$

ผู้ให้กู้

ราคาตลาดของหุ้นกู้ ABC 1,000 หน่วย = 962,000 บาท
ราคาซื้อตามสัญญาซื้อคืน = 942,760 บาท
- วันซื้อคืน (Day.3) : 7/7

ผู้กู้

$\xrightarrow{943,147 \text{ บาท}}$
 $\xleftarrow{\text{หุ้นกู้ ABC 1,000 หน่วย}}$

ผู้ให้กู้

ราคาซื้อคืนตามสัญญา ณ วันที่ 3 = 942,760 + 387
= 943,147 บาท

2) เปลี่ยนแทนด้วยสัญญาซื้อคืนใหม่ (Repriced Transaction)

- วันเริ่มต้นสัญญาใหม่ = วันกำหนดราคาหลักทรัพย์ใหม่ (Day.3) : 7/7

ผู้กู้

$\xrightarrow{\text{หุ้นกู้ ABC 1,000 หน่วย}}$
 $\xleftarrow{923,529 \text{ บาท}}$

ผู้ให้กู้

มูลค่าตลาดของหุ้นกู้ ABC 1,000 หน่วย = 942,000 บาท
ราคาซื้อตามสัญญาซื้อคืน = $\frac{\text{ราคาตลาด ณ วันที่ 3}}{\text{อัตราส่วนมาร์จิ้น}}$
ราคาซื้อตามสัญญาซื้อคืน = $\frac{942,000}{1.02} = 923,529 \text{ บาท}$
- ผู้กู้

$\xrightarrow{19,618 \text{ บาท}}$

ผู้ให้กู้

ผู้กู้จ่ายชำระเงินคืนบางส่วน = 943,147 - 923,529
= 19,618 บาท
- วันครบกำหนดสัญญาซื้อคืน (Day.7) : 11/7

ผู้กู้

$\xrightarrow{924,035 \text{ บาท}}$
 $\xleftarrow{\text{หุ้น ABC 1,000 หน่วย}}$

ผู้ให้กู้

ราคาซื้อคืนตามสัญญา ณ วันที่ 7 = 923,529 + (923,529 × 5% × $\frac{4}{365}$)
= 923,529 + 506 = 924,035 บาท

ตัวอย่างที่ 4 : กรณีกำหนดราคาหลักทรัพย์ใหม่เมื่อราคาหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลงโดยต้องเปลี่ยนสัญญาซื้อคืนใหม่

ก. การบันทึกบัญชีโดยลงรายการสัญญาซื้อคืนใหม่และล้างรายการสัญญาซื้อคืนเดิม

ผู้กู้	ผู้ให้กู้
1 Day 0 (4/7) : วันเริ่มต้นสัญญา	
<u>บันทึกรายการกู้ยืมตามสัญญาซื้อคืน</u>	<u>บันทึกรายการให้กู้ยืมตามสัญญาซื้อคืน</u>
เงินสด 942,760 บาท	ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท
เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท	เงินสด 942,760 บาท
<u>บันทึกการวางหุ้นกู้เป็นหลักประกัน</u>	<u>บันทึกการรับหุ้นกู้เป็นหลักประกัน</u>
เงินลงทุนเพื่อขาย – วางเป็นประกัน 950,000 บาท	Memo : รับหุ้นกู้มาเป็นหลักประกัน
เงินลงทุนเพื่อขาย 950,000 บาท	
2 Day 3 (7/7) : วันกำหนดราคาหลักทรัพย์ใหม่	
<u>บันทึกการสัญญาซื้อคืนใหม่และล้างสัญญาเดิม</u>	<u>บันทึกการสัญญาซื้อคืนใหม่และล้างสัญญาเดิม</u>
เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท	เงินสด 19,618 บาท
ดอกเบี้ยจ่าย-ตามสัญญาซื้อคืน 387 บาท	ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน 923,529 บาท
เงินสด 19,618 บาท	ดอกเบี้ยรับ-ตามสัญญาซื้อคืน 387 บาท
เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน 923,529 บาท	ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท

ตัวอย่างที่ 4 : กรณีกำหนดราคาหลักทรัพย์ใหม่เมื่อราคาหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลงโดยต้องเปลี่ยนสัญญาซื้อคืนใหม่ (ต่อ)

ก. การบันทึกบัญชีโดยลงรายการสัญญาซื้อคืนใหม่และล้างรายการสัญญาซื้อคืนเดิม (ต่อ)

ผู้กู้	ผู้ให้กู้
3 Day 7 (11/7) : วันครบกำหนดสัญญาซื้อคืน	
<u>บันทึกรายการส่งคืนเงินกู้ยืม</u>	<u>บันทึกรายการรับคืนเงินกู้ยืม</u>
เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน 923,529 บาท	เงินสด 924,035 บาท
ดอกเบี้ยจ่าย-ตามสัญญาซื้อคืน 506 บาท	ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน 923,529 บาท
เงินสด 924,035 บาท	ดอกเบี้ยรับ - ตามสัญญาซื้อคืน 506 บาท
<u>บันทึกรายการรับคืนหลักประกัน</u>	<u>บันทึกรายการส่งคืนหลักประกัน</u>
เงินลงทุนเพื่อขาย 950,000 บาท	Memo : ส่งคืนหุ้นกู้ที่รับมาเป็นหลักประกัน
เงินลงทุนเพื่อขาย - วางเป็นประกัน 950,000 บาท	

ตัวอย่างที่ 4 : กรณีกำหนดราคาหลักทรัพย์ใหม่เมื่อราคาหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลงโดยต้องเปลี่ยนสัญญาซื้อคืนใหม่

ข. การบันทึกบัญชีโดยลงรายการเฉพาะส่วนต่างของราคาหลักทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น

ผู้กู้	ผู้ให้กู้
1 Day 0 (4/7) : วันเริ่มต้นสัญญา	
<u>บันทึกรายการกู้ยืมตามสัญญาซื้อคืน</u>	<u>บันทึกรายการให้กู้ยืมตามสัญญาซื้อคืน</u>
เงินสด 942,760 บาท	ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท
เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท	เงินสด 942,760 บาท
<u>บันทึกการวางหุ้นกู้เป็นหลักประกัน</u>	<u>บันทึกการรับหุ้นกู้เป็นหลักประกัน</u>
เงินลงทุนเพื่อขาย-วางเป็นประกัน 950,000 บาท	Memo : รับหุ้นกู้มาเป็นหลักประกัน
เงินลงทุนเพื่อขาย 950,000 บาท	
2 Day 3 (7/7) : วันกำหนดราคาหลักทรัพย์ใหม่	
<u>บันทึกการโอนเงินสดเพิ่มเนื่องจากราคาหลักประกันลดลง</u>	<u>บันทึกการรับเงินสดเพิ่มเนื่องจากราคาหลักประกันลดลง</u>
เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน 19,231 บาท	เงินสด 19,618 บาท
ดอกเบี้ยจ่าย-ตามสัญญาซื้อคืน 387 บาท	ดอกเบี้ยรับ-ตามสัญญาซื้อคืน 387 บาท
เงินสด 19,618 บาท	ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน 19,231 บาท

ตัวอย่างที่ 4 : กรณีกำหนดราคาหลักทรัพย์ใหม่เมื่อราคาหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลงโดยต้องเปลี่ยนสัญญาซื้อคืนใหม่ (ต่อ)

ข. การบันทึกบัญชีโดยลงรายการเฉพาะส่วนต่างของราคาหลักทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น (ต่อ)

ผู้กู้	ผู้ให้กู้
3 Day 7 (11/7) : วันครบกำหนดสัญญาซื้อคืน	
<u>บันทึกรายการส่งคืนเงินกู้ยืม</u>	<u>บันทึกรายการรับคืนเงินกู้ยืม</u>
เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน 923,529 บาท	เงินสด 924,035 บาท
ดอกเบี้ยจ่าย-ตามสัญญาซื้อคืน 506 บาท	ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน 923,529 บาท
เงินสด 924,035 บาท	ดอกเบี้ยรับ-ตามสัญญาซื้อคืน 506 บาท
<u>บันทึกรายการรับคืนหลักประกัน</u>	<u>บันทึกรายการส่งคืนหลักประกัน</u>
เงินลงทุนเพื่อขาย 950,000 บาท	Memo : ส่งคืนหุ้นกู้ที่รับมาเป็นหลักประกัน
เงินลงทุนเพื่อขาย-วางเป็นประกัน 950,000 บาท	

ตัวอย่างที่ 5 : กรณีเรียกหลักทรัพย์เพิ่มเมื่อราคาหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลงโดยต้องเปลี่ยนสัญญาซื้อคืนใหม่

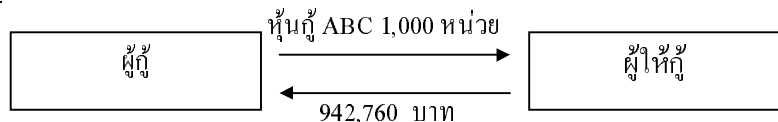
(Replacement of Transaction)

PSA / ISMA ⇒ หัวข้อ 4(k) หน้า 7

ข้อสมมติเกี่ยวกับเงื่อนไขของรายการเป็นไปตามตัวอย่างที่ 3 แต่การดำเนินการ จะเป็นการยกเลิกสัญญาเดิมและทำสัญญาใหม่โดยผู้เรียกหลักทรัพย์เพิ่มทำให้หลักทรัพย์ใหม่มีจำนวน 1,022 หน่วย ซึ่งปฏิบัติได้ดังต่อไปนี้

1) ยกเลิกสัญญาซื้อคืนเดิม

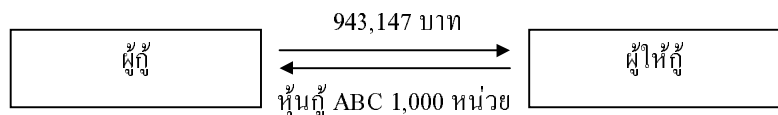
- วันเริ่มต้นสัญญา (Day.0) : 4/7

ราคาตลาดของหุ้นกู้ ABC 1,000 หน่วย = 962,000 บาท

ราคาซื้อตามสัญญาซื้อคืน = 942,760 บาท

- วันซื้อคืน (Day.3) : 7/7

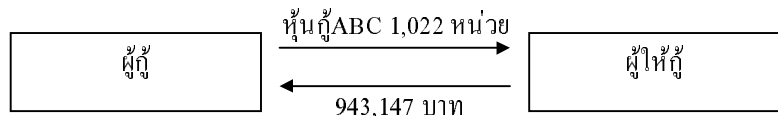

ราคาซื้อคืนตามสัญญา ณ วันที่ 3 = 942,760 + 387

= 943,147 บาท

2) เปลี่ยนสัญญาซื้อคืนใหม่ (Replacement Transaction)

- วันเริ่มต้นสัญญาใหม่ = วันที่โอนหลักทรัพย์ใหม่ (Day.3) : 7/7

ราคาตลาดของหุ้นกู้ ABC 1,000 หน่วย = $\left(\begin{matrix} \text{ราคาซื้อคืน} \\ \text{ตามสัญญา} \\ \text{ณ วันที่ 3} \end{matrix} \right) \times \left(\begin{matrix} \text{อัตราส่วน} \\ \text{มาร์จิ้น} \end{matrix} \right)$

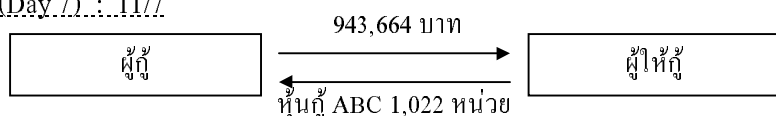
= 943,147 × 1.02

= 962,010 บาท

ราคาตลาดของหุ้นกู้ ABC = 942 บาท/หน่วย

∴ ผู้กู้โอนหุ้นกู้ ABC ใหม่ = $\frac{962,010}{942} = 1,022$ หน่วย

- วันครบกำหนดสัญญาซื้อคืน (Day.7) : 11/7

ราคาซื้อคืนตามสัญญา ณ วันที่ 7 = 943,147 + $\left(943,147 \times 5\% \times \frac{4}{365} \right)$

= 943,147 + 517 = 943,664 บาท

ตัวอย่างที่ 5 : กรณีเรียกหลักทรัพย์เพิ่มเมื่อราคาหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลงโดยต้องเปลี่ยนสัญญาซื้อคืนใหม่ (Replacement of Transaction)

ก. การบันทึกบัญชีโดยลงรายการสัญญาซื้อคืนใหม่และล้างรายการสัญญาซื้อคืนเดิม

ผู้กู้	ผู้ให้กู้
1. Day0 (4/7) : วันเริ่มต้นสัญญา	
<u>บันทึกรายการกู้ยืมตามสัญญาซื้อคืน</u>	
เงินสด 942,760 บาท	<u>บันทึกรายการให้กู้ยืมตามสัญญาซื้อคืน</u>
เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท	ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท
<u>บันทึกการวางหุ้นกู้เป็นหลักประกัน</u>	เงินสด 942,760 บาท
เงินลงทุนเพื่อขาย-วางเป็นประกัน 950,000 บาท	<u>บันทึกการรับหุ้นกู้เป็นหลักประกัน</u>
เงินลงทุนเพื่อขาย 950,000 บาท	Memo : รับหุ้นกู้มาเป็นหลักประกัน
2. Day3 (7/7) : วันที่โอนหลักทรัพย์ใหม่	
<u>บันทึกการสัญญาซื้อคืนใหม่และล้างสัญญาเดิม</u>	
เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท	<u>บันทึกการสัญญาซื้อคืนใหม่และล้างสัญญาเดิม</u>
ดอกเบี้ยจ่าย-ตามสัญญาซื้อคืน 387 บาท	ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน 943,147 บาท
เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน 943,147 บาท	ดอกเบี้ยรับ-ตามสัญญาซื้อคืน 387 บาท
<u>บันทึกการเปลี่ยนหลักทรัพย์วางเป็นประกัน</u>	ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท
เงินลงทุนเพื่อขาย 950,000 บาท	<u>บันทึกการเปลี่ยนหุ้นกู้เป็นประกัน</u>
เงินลงทุนเพื่อขาย-วางเป็นประกัน 950,000 บาท	Memo : รับหุ้นกู้มาเป็นหลักประกันใหม่
เงินลงทุนเพื่อขาย (1,022 x 950) 970,990 บาท	
เงินลงทุนเพื่อขาย-วางเป็นประกัน 970,990 บาท	

ตัวอย่างที่ 5 : กรณีเรียกหลักทรัพย์เพิ่มเมื่อราคาหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลงโดยต้องเปลี่ยนสัญญาซื้อคืนใหม่ (Replacement of Transaction)

ก. การบันทึกบัญชีโดยลงรายการสัญญาซื้อคืนใหม่และล้างรายการสัญญาซื้อคืนเดิม (ต่อ)

ผู้กู้	ผู้ให้กู้
3. Day7 (11/7) : วันครบกำหนดสัญญาซื้อคืน	
<u>บันทึกรายการส่งคืนเงินกู้ยืม</u>	
เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน	เงินสด
943,147 บาท	943,664 บาท
ดอกเบี้ยจ่าย-ตามสัญญาซื้อคืน	ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน
517 บาท	943,147 บาท
เงินสด	ดอกเบี้ยรับ-ตามสัญญาซื้อคืน
943,664 บาท	517 บาท
<u>บันทึกรายการรับคืนหลักประกัน</u>	
เงินลงทุนเพื่อขาย	<u>บันทึกรายการส่งคืนหลักประกัน</u>
970,990 บาท	Memo : ส่งคืนหุ้นกู้ที่รับมาเป็นหลักประกัน
เงินลงทุนเพื่อขาย-วางเป็นประกัน	
970,990 บาท	

หมายเหตุ : ณ วันที่โอนหลักทรัพย์ใหม่ ผู้กู้ต้องจ่ายดอกเบี้ยตามสัญญาซื้อคืนให้ผู้ให้กู้เป็นเวลา 3 วัน

ตัวอย่างที่ 5 : กรณีเรียกหลักทรัพย์เพิ่มเมื่อราคาหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลงโดยต้องเปลี่ยนสัญญาซื้อคืนใหม่ (Replacement of Transaction)

ข. การบันทึกบัญชีโดยลงรายการเฉพาะส่วนต่างของราคาหลักทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น

ผู้กู้	ผู้ให้กู้
1. Day0 (4/7) : วันเริ่มต้นสัญญา	
<u>บันทึกรายการกู้ยืมตามสัญญาซื้อคืน</u>	<u>บันทึกรายการให้กู้ยืมตามสัญญาซื้อคืน</u>
เงินสด 942,760 บาท	ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท
เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท	เงินสด 942,760 บาท
<u>บันทึกการวางหุ้นกู้เป็นหลักประกัน</u>	<u>บันทึกการรับหุ้นกู้เป็นหลักประกัน</u>
เงินลงทุนเพื่อขาย-วางเป็นประกัน 950,000 บาท	Memo : รับหุ้นกู้มาเป็นหลักประกัน
เงินลงทุนเพื่อขาย 950,000 บาท	
2. Day3 (7/7) : วันเรียกหลักทรัพย์เป็นประกันเพิ่ม	
<u>บันทึกดอกเบี้ยตามสัญญาซื้อคืน</u>	<u>บันทึกดอกเบี้ยตามสัญญาซื้อคืน</u>
ดอกเบี้ยจ่าย-ตามสัญญาซื้อคืน 387 บาท	ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน 387 บาท
เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน 387 บาท	ดอกเบี้ยรับ-ตามสัญญาซื้อคืน 387 บาท
<u>บันทึกการนำหลักทรัพย์เป็นประกันเพิ่ม</u>	<u>บันทึกการเรียกหุ้นกู้เป็นหลักประกันเพิ่ม</u>
เงินลงทุนเพื่อขาย-วางเป็นประกัน (22 x 950) 20,900 บาท	Memo : รับหุ้นกู้มาเป็นหลักประกันเพิ่ม
เงินลงทุนเพื่อขาย 20,900 บาท	

ตัวอย่างที่ 5 : กรณีเรียกหลักทรัพย์เพิ่มเมื่อราคาหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลงโดยต้องเปลี่ยนสัญญาซื้อคืนใหม่ (Replacement of Transaction)

ข. การบันทึกบัญชีโดยลงรายการเฉพาะส่วนต่างของราคาหลักทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น (ต่อ)

ผู้กู้	ผู้ให้กู้
3. Day7 (11/7) : วันครบกำหนดสัญญาซื้อคืน	
<u>บันทึกรายการส่งคืนเงินกู้ยืม</u>	<u>บันทึกรายการรับคืนเงินกู้ยืม</u>
เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน	เงินสด
943,147 บาท	943,664 บาท
ดอกเบี้ยจ่าย-ตามสัญญาซื้อคืน	ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน
517 บาท	943,147 บาท
เงินสด	ดอกเบี้ยรับ-ตามสัญญาซื้อคืน
943,664 บาท	517 บาท
<u>บันทึกรายการรับคืนประกัน</u>	<u>บันทึกรายการส่งคืนหลักประกัน</u>
เงินลงทุนเพื่อขาย	Memo : ส่งคืนหุ้นกู้ที่รับมาเป็นหลักประกัน
970,900 บาท	
เงินลงทุนเพื่อขาย-วางเป็นประกัน	
970,900 บาท	

หมายเหตุ : ณ วันที่นำหลักทรัพย์วางเป็นประกันเพิ่ม ผู้กู้ต้องจ่ายดอกเบี้ยตามสัญญาซื้อคืนให้ผู้ให้กู้เป็นเวลา 3 วัน

ตัวอย่างที่ 6 : กรณีผิดสัญญา (Default) PSA / ISMA $\Rightarrow$ หัวข้อ 10(ii), หน้า 11

กรณีที่ผู้กู้ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดในสัญญาซื้อคืนเกี่ยวกับมาร์จิน

จากตัวอย่างที่ 3 สมมติว่าผู้กู้ไม่สามารถที่จะ โอนเงินหรือหลักทรัพย์เพื่อชำระมาร์จินได้ ดังนั้น สัญญาซื้อคืนมีผลครบกำหนดทันทีจึงต้องคำนวณหาราคาซื้อคืน ณ วันดังกล่าว และเมื่อผู้กู้ไม่สามารถชำระมาร์จินได้ในวันที่เรียกมาร์จิน ผู้ให้กู้จึงนำหลักทรัพย์ออกขายและได้เงินสดสุทธิจำนวน 941,000 บาท

- วันเริ่มต้นสัญญา (Day.0) : 4/7.

ราคาตลาดของหุ้นกู้ ABC 1,000 หน่วย = 962,000 บาท

- วันเรียกมาร์จินเพิ่ม (Day.3) : 7/7.

ราคาตลาดของหุ้นกู้ ABC 1,000 หน่วย = 942,000 บาท

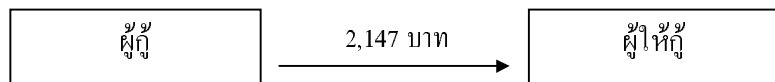
$$\begin{aligned} \therefore \text{จำนวนมาร์จินที่เรียกเพิ่ม} &\geq (\text{ราคาซื้อคืนตามสัญญา ณ วันที่ 3} \times \text{อัตราส่วนมาร์จิน}) \\ &\quad - \text{ราคาตลาดของหุ้นกู้ ณ วันที่ 3} \\ &\geq 20,010 \text{ บาท} \end{aligned}$$

แต่ผู้กู้ไม่สามารถที่จะโอนเงินหรือหลักทรัพย์เพื่อชำระมาร์จินได้

วิธีปฏิบัติ

- สัญญาซื้อคืนมีผลครบกำหนดทันที
- คำนวณหาราคาซื้อคืนตามสัญญา ณ วันที่ 3

- วันซื้อคืน (Day.3) : 7/7.

ราคาซื้อคืนตามสัญญา ณ วันที่ 3 = 943,147 บาท

ผู้กู้เป็นฝ่ายผิดสัญญา ผู้ให้กู้จึงนำหลักทรัพย์ไปขายได้รับเงินสดสุทธิจากการขาย

ราคาขายสุทธิของหุ้นกู้ = 941,000 บาท

ดังนั้น ผู้กู้ต้องจ่ายเงินหรือโอนหลักทรัพย์เพิ่ม = ราคาซื้อคืนตามสัญญา ณ วันที่ 3 - ราคาขายสุทธิของหุ้นกู้
= 943,147 - 941,000

ผู้กู้จ่ายเงินเพิ่ม = 2,147 บาท

ตัวอย่างที่ 6 : กรณีผิดสัญญา (Default)

ผู้กู้	ผู้ให้กู้
1. Day0 (4/7) : วันเริ่มต้นสัญญา	
<u>บันทึกรายการกู้ยืมตามสัญญาซื้อคืน</u> เงินสด 942,760 บาท เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท <u>บันทึกการขายวางหุ้นกู้เป็นหลักประกัน</u> เงินลงทุนเพื่อขาย-วางเป็นประกัน 950,000 บาท เงินลงทุนเพื่อขาย 950,000 บาท	<u>บันทึกการขายกู้ยืมตามสัญญาซื้อคืน</u> ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท เงินสด 942,760 บาท <u>บันทึกการขายรับหุ้นกู้เป็นหลักประกัน</u> Memo : รับหุ้นกู้มาเป็นหลักประกัน
2. Day3 (7/7) : วันผิดสัญญา (ผู้กู้ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับมาร์จิ้น)	
<u>วิธีปฏิบัติ</u> - สัญญาซื้อคืนมีผลครบกำหนดทันที - คำนวณหาราคาซื้อคืนตามสัญญา ณ วันที่ 3	
<u>บันทึกการขายล้างหลักประกันเนื่องจากไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับมาร์จิ้น</u> เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท ดอกเบี้ยจ่าย-ตามสัญญาซื้อคืน 387 บาท ขาดทุนจากการขายเงินลงทุน 9,000 บาท เจ้าหนี้ / เงินสด 2,147 บาท เงินลงทุนเพื่อขาย-วางเป็นประกัน 950,000 บาท	<u>บันทึกการขายหลักประกัน</u> เงินสด (จากการขายหลักทรัพย์) 941,000 บาท ลูกหนี้/เงินสด 2,147 บาท ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท ดอกเบี้ยรับ-ตามสัญญาซื้อคืน 387 บาท

หมายเหตุ : ผู้กู้รับผิดชอบในหลักทรัพย์ที่เป็นประกันและค่าใช้จ่ายทั้งหมดเนื่องจากการผิดสัญญา กรณีที่จำนวนเงินที่ผู้ให้กู้ได้รับจากการขายหลักทรัพย์สุทธิจากค่าใช้จ่ายน้อยกว่าจำนวนเงินตามสัญญา ผู้กู้จะต้องจ่ายในส่วนต่างนั้น

ตัวอย่างที่ 7 : กรณีผู้ให้กู้ทำสัญญาซื้อคืนอีกทอดหนึ่ง

จากตัวอย่างที่ 1 สมมติว่า ในวันที่ 7/7 ผู้ให้กู้ได้นำหลักทรัพย์ที่ได้รับไว้เป็นหลักประกันตามสัญญาซื้อคืนไปวางเป็นประกันการกู้ยืมตามสัญญาซื้อคืนกับบุคคลที่สามอีกทอดหนึ่ง โดยมีรายละเอียดการกู้ยืมต่อดังนี้

- วันเริ่มต้นสัญญาซื้อคืนต่อ : 7/7

ราคาตลาดไม่รวมดอกเบี้ยค้างรับ (Clean Price(Q))	= 950 บาท/หน่วย
ดอกเบี้ยค้างรับ (AI)	= $\frac{76}{365} \times 6\% \times 1,000$
	= 12.50 บาท/หน่วย
ราคาตลาดรวมดอกเบี้ยค้างรับ (Dirty Price (Q+AI))	= 962.50 บาท/หน่วย
ราคาตลาดของหุ้นกู้ ABC 1,000 หน่วย	= 962,500 บาท
อัตราคิดลดค่าความเสี่ยง (Hair Cut)	= 2%
ราคาซื้อตามสัญญาซื้อคืน	= $962,500 \times \frac{98}{100}$
	= 943,250 บาท

- วันซื้อคืนตามสัญญาซื้อคืนต่อ : 10/7

ราคาซื้อคืน	= 943,250 + 388
ดอกเบี้ยตามสัญญาซื้อคืน	= $943,250 \times 5\% \times \frac{3}{365} = 388$ บาท

หมายเหตุ : การบันทึกรายการบัญชีตามสัญญาซื้อคืนในทอดแรกจะเป็นไปตามตัวอย่างที่ 1

ตัวอย่างที่ 7 : กรณีผู้ให้กู้ทำสัญญาซื้อคืนอีกทอดหนึ่ง

ผู้กู้ (ผู้ให้กู้ในทอดแรก)	ผู้ให้กู้ (บุคคลที่สาม)
1. Day 0 (7/7) : วันเริ่มต้นสัญญา	
<p><u>บันทึกรายการกู้ยืมตามสัญญาซื้อคืน</u></p> <p>เงินสด 943,250 บาท</p> <p> เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน 943,250 บาท</p> <p><u>บันทึกรายการโอนหุ้นกู้ไปเป็นหลักประกัน</u></p> <p> ลูกหนี้หลักประกันตามสัญญาซื้อคืน - บุคคลที่สาม 962,500 บาท</p> <p> ภาระผูกพันที่ต้องส่งคืนหลักประกัน (ผู้กู้ในทอดแรก) 962,500 บาท</p>	<p><u>บันทึกรายการให้กู้ยืมตามสัญญาซื้อคืน</u></p> <p>ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน 943,250 บาท</p> <p> เงินสด 943,250 บาท</p> <p><u>บันทึกรายการรับหุ้นกู้เป็นหลักประกัน</u></p> <p> Memo : รับหุ้นกู้มาเป็นหลักประกัน</p>
2. Day 3 (10/7) : วันซื้อคืน	
<p><u>บันทึกรายการส่งคืนเงินกู้ยืม</u></p> <p>เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน 943,250 บาท</p> <p>ดอกเบี้ยจ่าย-ตามสัญญาซื้อคืน 388 บาท</p> <p> เงินสด 943,638 บาท</p> <p><u>บันทึกรายการรับโอนหลักประกัน</u></p> <p> ภาระผูกพันที่ต้องส่งคืนหลักประกัน (ผู้กู้ในทอดแรก) 962,500 บาท</p> <p> ลูกหนี้หลักประกันตามสัญญาซื้อคืน - บุคคลที่สาม 962,500 บาท</p>	<p><u>บันทึกรายการรับคืนเงินกู้ยืม</u></p> <p>เงินสด 943,638 บาท</p> <p> ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน 943,250 บาท</p> <p> ดอกเบี้ยรับ-ตามสัญญาซื้อคืน 388 บาท</p> <p><u>บันทึกรายการส่งคืนหลักประกัน</u></p> <p> Memo : ส่งคืนหุ้นกู้ที่รับมาเป็นหลักประกัน</p>

ตัวอย่างที่ 8 : กรณีผู้ให้กู้ขายหลักทรัพย์ที่รับมาเป็นหลักประกัน

- วันเริ่มต้นสัญญา (Day0) : 13/10

ผู้กู้ขายหุ้น ABC 1,000 หน่วยให้แก่ผู้ให้กู้โดยมีสัญญาซื้อคืน และได้รับเงินจากการขายหุ้นจำนวน 942,760 บาท

- รายละเอียดหุ้น :
- อัตราดอกเบี้ยตามสัญญาซื้อคืน 5% ต่อปี
  - ราคาตามมูลค่าต่อหน่วย = 1000 บาท
  - อัตราดอกเบี้ย (จ่ายดอกเบี้ยทุก 6 เดือน) = 6% ต่อปี
  - วันจ่ายดอกเบี้ยครั้งล่าสุด 1/8/43

ราคาตลาด ไม่รวมดอกเบี้ยค้างรับ (Clean Price (Q)) = 950 บาท/หน่วย

ดอกเบี้ยค้างรับ (AI) = $\frac{\text{จำนวนวัน}}{365} \times \text{อัตราดอกเบี้ย} \times \text{ราคาตามมูลค่า}$

$$= \frac{73}{365} \times 6\% \times 1,000$$

$$= 12 \text{ บาท/หน่วย}$$

ราคาตลาดรวมดอกเบี้ยค้างรับ (Dirty Price (Q+AI)) = 962 บาท/หน่วย

ราคาตลาดของหุ้น ABC 1,000 หน่วย = 962,000 บาท

อัตราคิดลดค่าความเสี่ยง (Hair Cut) = 2%

ราคาซื้อตามสัญญาซื้อคืน = $962,000 \times \frac{98}{100} = 942,760$ บาท

100

- วันขายหุ้น : 15/12

ผู้ให้กู้ขายหุ้นในราคา 970,000 บาท

- วันสิ้นสุดบัญชี : 31/12

ราคาตลาดของหุ้นรวมดอกเบี้ยค้างรับ = 997,000 บาท (ดอกเบี้ยค้างรับ 1/8 - 31/12 = 24,986)

ผู้กู้บันทึกรายการปรับมูลค่าเงินลงทุนตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 40 แล้ว

- วันที่ผู้ให้กู้ซื้อหุ้นที่ขายไปกลับคืนมา : 1/1

ผู้ให้กู้ซื้อหุ้นที่ขายไปกลับคืนมาในราคาตลาดรวมดอกเบี้ยเป็นจำนวน 998,000 บาท

- วันสิ้นสุดสัญญาซื้อคืน : 3/1

ผู้ชำระหนี้คืนผู้ให้กูรวมดอกเบี้ย (942,760 + 10,590) และคืนหลักประกันตามสัญญาซื้อคืนให้ผู้

ตัวอย่างที่ 8 : กรณีผู้ให้กู้ขายหลักทรัพย์ที่รับมาเป็นหลักประกัน

ผู้	ผู้ให้กู้
1. ณ วันที่ทำสัญญา (13/10)	
<u>บันทึกรายการกู้ยืมตามสัญญาซื้อคืน</u> เงินสด 942,760 บาท เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท <u>บันทึกรายการวางหุ้นกู้เป็นหลักประกัน</u> เงินลงทุนเพื่อขาย-วางเป็นประกัน 950,000 บาท เงินลงทุนเพื่อขาย 950,000 บาท	<u>บันทึกรายการให้กู้ยืมตามสัญญาซื้อคืน</u> ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท เงินสด 942,760 บาท <u>บันทึกรายการรับหุ้นกู้เป็นหลักประกัน</u> Memo : รับหุ้นกู้มาเป็นหลักประกัน
2. วันที่ผู้ให้กู้ขายหุ้นกู้ที่รับมาเป็นหลักประกัน (15/12) ในราคาตลาด 970,000 บาท	
-	<u>บันทึกการขายหุ้นกู้ที่รับมาเป็นหลักประกัน</u> เงินสด 970,000 บาท ภาระผูกพันที่ต้องส่งคืนหลักประกัน 970,000 บาท

ตัวอย่างที่ 8 : กรณีผู้ให้กู้ขายหลักทรัพย์ที่รับมาเป็นหลักประกัน (ต่อ)

3. ณ วันสิ้นงวดบัญชี (31/12) ราคาตลาดของหุ้นกู้รวมดอกเบี้ย = 997,000 บาท (clean price 972,014 ดอกเบี้ยค้างรับ 24,986)			
<u>บันทึกรายการปรับมูลค่าเงินลงทุน</u>		<u>บันทึกรายการปรับมูลค่าภาระผูกพัน</u>	
เงินลงทุนเพื่อขาย-วางเป็นประกัน	22,014 บาท	รายการขาดทุนจากการปรับมูลค่าภาระผูกพัน (P&L)	27,000 บาท
ส่วนเกินทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุน (Equity) *	22,014 บาท	ภาระผูกพันที่ต้องส่งคืนหลักประกัน	27,000 บาท
<u>บันทึกดอกเบี้ยค้างรับ</u>		<u>บันทึกดอกเบี้ยค้างรับ</u>	
ดอกเบี้ยค้างรับ (152 วัน)	24,986 บาท	ดอกเบี้ยค้างรับ-ตามสัญญาซื้อคืน (78 วัน)	10,073 บาท
ดอกเบี้ยรับ	24,986 บาท	ดอกเบี้ยรับ-ตามสัญญาซื้อคืน	10,073 บาท
<u>บันทึกดอกเบี้ยค้างจ่าย (13/10 – 31/12)</u>		<u>บันทึกดอกเบี้ยค้างจ่าย</u>	
ดอกเบี้ยจ่าย-ตามสัญญาซื้อคืน (78 วัน)	10,073 บาท	ดอกเบี้ยจ่าย-ตามสัญญาซื้อคืน	10,073 บาท
ดอกเบี้ยค้างจ่าย-ตามสัญญาซื้อคืน	10,073 บาท		
4. วันที่ผู้ให้กู้ซื้อหุ้นกู้ที่เป็นหลักประกันกลับคืน (1/1) ในราคาตลาดของหุ้นกู้รวมดอกเบี้ย = 998,000 บาท			
-		<u>บันทึกรายการปรับมูลค่าภาระผูกพัน</u>	
		รายการขาดทุนจากการปรับมูลค่าภาระผูกพัน (P&L)	1,000 บาท
		ภาระผูกพันที่ต้องส่งคืนหลักประกัน	1,000 บาท
		<u>บันทึกรายการซื้อหุ้นคืนกลับมา</u>	
		ภาระผูกพันที่ต้องส่งคืนหลักประกัน	998,000 บาท
		เงินสด	998,000 บาท

ตัวอย่างที่ 8 : กรณีผู้ให้กู้ขายหลักทรัพย์ที่รับมาเป็นหลักประกัน (ต่อ)

ผู้กู้	ผู้ให้กู้
5. ณ วันสิ้นสุดสัญญา (3/1) ราคาตลาดของหุ้นกู้รวมดอกเบี้ย = 998,000 บาท	
<u>บันทึกรายการส่งคืนเงินกู้ยืม</u> เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท ดอกเบี้ยค้างจ่าย-ตามสัญญาซื้อคืน 10,073 บาท ดอกเบี้ยจ่าย-ตามสัญญาซื้อคืน (2 วัน) 258 บาท เงินสด 953,091 บาท	<u>บันทึกรายการรับคืนเงินให้กู้ยืม</u> เงินสด 953,091 บาท ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท ดอกเบี้ยค้างรับ-ตามสัญญาซื้อคืน 10,073 บาท ดอกเบี้ยรับ-ตามสัญญาซื้อคืน (2 วัน) 258 บาท
<u>บันทึกรายการรับคืนหลักประกัน</u> เงินลงทุนเพื่อขาย 972,014 บาท เงินลงทุนเพื่อขาย-วางเป็นประกัน 972,014 บาท	<u>บันทึกรายการส่งคืนหลักประกัน</u> Memo : ส่งคืนหุ้นกู้ที่รับมาเป็นหลักประกัน

ตัวอย่างที่ 9 : กรณีผู้ถือหุ้นนำหลักทรัพย์ที่รับมาเป็นหลักประกันไปให้ผู้คนที่สามยืม

- วันเริ่มต้นสัญญา (Day0) : 13/10

ผู้ขายหุ้น ABC 1,000 หน่วยให้แก่ผู้ให้กู้โดยมีสัญญาซื้อคืน และได้รับเงินจากการขายหุ้นจำนวน 942,760 บาท

รายละเอียดหุ้นกู้ : - อัตราดอกเบี้ยตามสัญญาซื้อคืน 5% ต่อปี

- ราคาตามมูลค่าต่อหน่วย = 1000 บาท

- อัตราดอกเบี้ย (จ่ายดอกเบี้ยทุก 6 เดือน) = 6% ต่อปี

- วันจ่ายดอกเบี้ยครั้งสุดท้าย 1/8/43

ราคาตลาดไม่รวมดอกเบี้ยค้างรับ (Clean Price (Q)) = 950 บาท/หน่วย

ดอกเบี้ยค้างรับ (AI) = จำนวนวัน $\times$ อัตราดอกเบี้ย $\times$ ราคาตามมูลค่า

365

= $73 \times 6\% \times 1,000$

365

= 12 บาท/หน่วย

ราคาตลาดรวมดอกเบี้ยค้างรับ (Dirty Price (Q+AI)) = 962 บาท/หน่วย

ราคาตลาดของหุ้น ABC 1,000 หน่วย = 962,000 บาท

อัตราคิดลดค่าความเสี่ยง (Hair Cut) = 2%

ราคาซื้อคืนตามสัญญาซื้อคืน = $962,000 \times 98 = 942,760$ บาท

100

- วันให้ยืมหุ้นกู้ : 15/12

ผู้ให้กู้นำหุ้นกู้ไปให้ยืมโดยหุ้นกู้มีราคาตลาดเท่ากับ 970,000 บาท และได้รับเงินสดมาเป็นหลักประกันการให้ยืมจำนวน 990,000 บาท

- วันสิ้นงวดบัญชี : 31/12

ราคาตลาดของหุ้นกู้รวมดอกเบี้ยค้างรับเท่ากับ 997,000 บาท (ดอกเบี้ยค้างรับ 1/8 - 31/12 = 24,986)

ผู้กู้บันทึกรายการปรับมูลค่าเงินลงทุนตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 40 แล้ว

- วันที่ผู้ให้กู้เรียกหุ้นกู้กลับคืนมา : 1/1

ผู้ให้กู้เรียกหุ้นกู้กลับคืนมา โดยราคาตลาดของหุ้นกู้รวมดอกเบี้ยค้างรับเท่ากับ 998,000 บาท และจ่ายคืนผลประโยชน์บางส่วนจากเงินสดที่เป็นหลักประกันให้แก่ผู้ยืมหลักทรัพย์ (rebate) 10,000 บาท

- วันสิ้นสุดสัญญาซื้อคืน : 3/1

ผู้ชำระหนี้คืนผู้ให้กูรวมดอกเบี้ย (942,760 + 10,590) และคืนหลักประกันตามสัญญาซื้อคืนให้ผู้กู้

ตัวอย่างที่ 9 : กรณีผู้ให้กู้นำหลักทรัพย์ที่รับมาเป็นหลักประกันไปให้บุคคลที่สามยืม

ผู้กู้	ผู้ให้กู้
1. ณ วันที่ทำสัญญา (13/10)	
<u>บันทึกรายการกู้ยืมตามสัญญาซื้อคืน</u> เงินสด 942,760 บาท เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท	<u>บันทึกรายการให้กู้ยืมตามสัญญาซื้อคืน</u> ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท เงินสด 942,760 บาท
<u>บันทึกการวางหุ้นกู้เป็นหลักประกัน</u> เงินลงทุน-เผื่อขาย-วางเป็นประกัน 950,000 บาท เงินลงทุน-เผื่อขาย 950,000 บาท	<u>บันทึกการรับหุ้นกู้เป็นหลักประกัน</u> Memo : รับหุ้นกู้มาเป็นหลักประกัน
2. วันที่ผู้ให้กู้นำหุ้นกู้ที่รับมาเป็นหลักประกันไปให้บุคคลที่สามยืม (15/12) ราคาตลาดของหุ้นกู้ = 970,000 บาท โดยรับเงินสดมาเป็นหลักประกันจำนวน 990,000 บาท	
-	<u>บันทึกการรับเงินสดเป็นหลักประกันและภาวะผูกพันที่เกิดขึ้น</u> เงินสด 990,000 บาท เจ้าหนี้หลักประกันการให้ยืมหลักทรัพย์ 990,000 บาท ลูกหนี้ยืมหลักทรัพย์ 970,000 บาท ภาวะผูกพันที่ต้องส่งคืนหลักประกัน-ผู้กู้ 970,000 บาท

ตัวอย่างที่ 9 : ผู้ถือหุ้นให้ยืมหุ้นกู้ที่รับมาเป็นหลักประกันแก่บุคคลที่สามยืม (ต่อ)

ผู้กู้	ผู้ให้กู้
3. ณ วันสิ้นงวดบัญชี (31/12) ราคาตลาดของหุ้นกู้รวมดอกเบี้ยค้างรับ = 997,000 บาท	
<u>บันทึกรายการปรับมูลค่าเงินลงทุน</u> เงินลงทุนเพื่อขาย-วางเป็นประกัน 22,014 บาท ส่วนเกินทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุน (Equity) 22,014 บาท <u>บันทึกดอกเบี้ยค้างรับ</u> ดอกเบี้ยค้างรับ (152 วัน) 24,986 บาท ดอกเบี้ยรับ 24,986 บาท <u>บันทึกดอกเบี้ยค้างจ่าย</u> ดอกเบี้ยจ่าย-ตามสัญญาซื้อคืน (78 วัน) 10,073 บาท ดอกเบี้ยค้างจ่าย-ตามสัญญาซื้อคืน 10,073 บาท	<u>บันทึกรายการปรับมูลค่าลูกหนี้ฯ และภาระผูกพัน</u> ลูกหนี้ยืมหลักทรัพย์ 27,000 บาท รายการกำไรจากการปรับมูลค่าลูกหนี้ยืมหลักทรัพย์ (P&L) 27,000 บาท รายการขาดทุนจากการปรับมูลค่าภาระผูกพัน (P&L) 27,000 บาท ภาระผูกพันที่ต้องส่งคืนหลักประกัน 27,000 บาท <u>บันทึกดอกเบี้ยค้างรับ</u> ดอกเบี้ยค้างรับ-ตามสัญญาซื้อคืน (78 วัน) 10,073 บาท ดอกเบี้ยรับ-ตามสัญญาซื้อคืน 10,073 บาท เพื่อความสะดวกในการทำความเข้าใจจึงมิได้บันทึกผลตอบแทนที่เกิดจากการนำหลักประกันไปให้บุคคลที่สามยืม (รายได้ที่จะเกิดจากรายการลูกหนี้ยืมหลักทรัพย์)

ตัวอย่างที่ 9 : ผู้ให้กู้ให้ยืมหุ้นกู้ที่รับมาเป็นหลักประกันแก่บุคคลที่สาม (ต่อ)

ผู้กู้	ผู้ให้กู้
<p>4. วันที่ผู้ให้กู้เรียกหุ้นกู้ที่ให้ยืมกลับคืนมาจากผู้ยืมหลักทรัพย์ (1/1) ราคาตลาดของหุ้นกู้รวมดอกเบี้ยค้างรับ 998,000 บาท และจ่ายคืนผลประโยชน์บางส่วนจากเงินสดที่เป็นหลักประกันให้แก่ผู้ยืมหลักทรัพย์</p>	
-	<p><u>บันทึกรายการปรับมูลค่าลูกหนี้ และภาระผูกพัน</u></p> <p>ลูกหนี้ยืมหลักทรัพย์ 1,000 บาท</p> <p> รายการกำไรจากการปรับมูลค่าลูกหนี้ยืมหลักทรัพย์ (P&L) 1,000 บาท</p> <p>รายการขาดทุนจากการปรับมูลค่าภาระผูกพัน (P&L) 1,000 บาท</p> <p> ภาระผูกพันที่ต้องส่งคืนหลักประกัน 1,000 บาท</p> <p><u>บันทึกรายการรับหุ้นกู้คืนกลับมาจากบุคคลที่สาม</u></p> <p>ภาระผูกพันที่ต้องส่งคืนหลักประกัน 998,000 บาท</p> <p> ลูกหนี้ยืมหลักทรัพย์ 998,000 บาท</p> <p> เจ้าหนี้หลักประกันการให้ยืมหลักทรัพย์ 990,000 บาท</p> <p> ดอกเบี้ยจ่าย (rebate) 10,000 บาท</p> <p> เงินสด 1,000,000 บาท</p>

ข้อ ๙ : ผู้ให้กู้ให้ยืมหุ้นกู้ที่รับมาเป็นหลักประกันแก่บุคคลที่สาม (ต่อ)

ผู้กู้	ผู้ให้กู้
5. ณ วันสิ้นสุดสัญญา (3/1)	
<u>บันทึกรายการส่งคืนเงินกู้ยืม</u> เงินกู้ยืม-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท ดอกเบี้ยค้างจ่าย-ตามสัญญาซื้อคืน 10,073 บาท ดอกเบี้ยจ่าย-ตามสัญญาซื้อคืน (2 วัน) 258 บาท เงินสด 953,091 บาท	<u>บันทึกรายการรับคืนเงินให้กู้ยืม</u> เงินสด 953,091 บาท ลูกหนี้-ตามสัญญาซื้อคืน 942,760 บาท ดอกเบี้ยค้างรับ-ตามสัญญาซื้อคืน 10,073 บาท ดอกเบี้ยรับ-ตามสัญญาซื้อคืน (2 วัน) 258 บาท
<u>บันทึกรายการรับคืนหลักประกัน</u> เงินลงทุนเพื่อขาย 972,014 บาท เงินลงทุนเพื่อขาย-วางเป็นประกัน 972,014 บาท	<u>บันทึกรายการส่งคืนหลักประกัน</u> Memo : ส่งคืนหุ้นกู้ที่รับมาเป็นหลักประกัน

- หมายเหตุ :**
- กรณีตัวอย่างนี้ ผู้ให้กู้รับเงินสดเป็นหลักประกันการให้ยืมหลักทรัพย์ จึงต้องมีการบันทึกรายการจ่ายผลประโยชน์บางส่วนที่ได้รับจากเงินสดคืน Rebate ให้แก่ผู้ยืมหลักทรัพย์ ส่วนต่างที่เหลือเป็นรายได้ที่ผู้ให้กู้ได้รับจากการให้ยืมหลักทรัพย์
  - กรณีผู้ยืมหลักทรัพย์วางสินทรัพย์ประเภทอื่น (non - cash) เป็นหลักประกันการยืมหลักทรัพย์ ในทางปฏิบัติผู้ยืมหลักทรัพย์ (third party) จะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมการยืมหลักทรัพย์ (lending fee) ให้แก่ผู้ให้กู้ยืมหลักทรัพย์ ในกรณีดังกล่าวนี้ผู้ให้กู้จะต้องบันทึกค่าธรรมเนียมนี้เป็นรายได้

